

визначення базового стану зубів перед прийняттям остаточного рішення. Це дозволяє не тільки підвищити ефективність стоматологічної допомоги, але й запобігти можливим недоцільним втручанням, для досягнення найкращих результатів ортопедичного лікування та задоволення потреб пацієнта [4].

Перелік джерел інформації

1. Dawood A., Patel S. The Dental Practicality Index – assessing the restorability of teeth. *British dental journal*. 2017. Vol. 222, No. 10. P. 755-758.
2. Tifooni A, Al-Nuaimi N, Dawood A, Mannocci F, Patel S. Validation of the effectiveness of the Dental Practicality Index in predicting the outcome of root canal retreatments. *International Endodontic Journal*. 2019; Vol. 52. P. 1403-1409.
3. Al-Nuaimi N, Ciapryna S, Chia M, Patel S, Mannocci. A prospective study on the effect of coronal tooth structure loss on the 4-year clinical survival of root canal retreated teeth and retrospective validation of the Dental Practicality Index. *International Endodontic Journal*. 2020. Vol. 53 P. 1040-1049.
4. Cottham-Cartledge, C. What is the dental practicality index? *BDJ Student*. 2022. doi: 10.1038/s41406-021-0266-7.

УДК 615.32:57/58

ЛІКИ НАВКОЛО

Марина ХАРЧЕНКО, Тетяна КАПЛАУШЕНКО

**Медичний фаховий коледж Запорізького державного медико-
фармацевтичного університету**

м. Запоріжжя

Хвороби існували в усі часи поруч з живими організмами. Люди навчилися боротися з більшою кількістю хвороб за допомогою лікарських засобів. Деякі люди помилково вважають що ліки – завжди щось неприродне та синтетичне і в навколишньому середовищі не існує. Лікарські засоби

(лікувальні препарати, ліки, медикаменти) речовини або суміші речовин, що вживають для профілактики, діагностики, лікування захворювань, або зміни стану і функцій організму. Отримують лікарські засоби із крові, плазми крові, органів і тканин людини або тварин, рослин, мінералів, шляхом хімічного синтезу або із застосуванням біотехнологій. В давнину люди намагалися врятувати своє життя, використовуючи різні природні лікарські речовини. Найчастіше це були рослинні екстракти, але застосовували й препарати, які отримували із сирого м'яса, дріжджів і відходів тварин. Деякі лікарські речовини є в легко доступній формі, в рослинній або тваринній сировині, у зв'язку з чим медицина з успіхом використовувала з найдавніших часів велику кількість лікарських засобів рослинного й тваринного походження (наприклад рицина, опій, морська цибуля, наперстянка, конвалія, горицвіт) [4]. Лише з розвитком хімії люди переконалися, що лікувальний ефект таких речовин полягає у вибіркового впливі на організм певних хімічних сполук. Пізніше, такі сполуки стали отримувати в лабораторіях шляхом синтезу. Лікарські рослини рослини, що використовуються в медицині та ветеринарії як лікувальні або профілактично-оздоровчі засоби. їхні властивості зумовлені наявністю комплексу біологічно-активних і баластних речовин. Лікарські рослини використовують у натуральному та переробленому вигляді в науковій і народній медицині як ефективний природний, біологічно дійовий засіб для лікування різних захворювань, а також підвищення стійкості організму до них. У світі як лікарську рослину використовують приблизно 21 тис. видів. Кілька прикладів лікарської рослини що широко поширена в Україні. Кропива дводомна вид рослин роду кропива. Можна зустріти по всій території України. У медицині застосовують листки, які рекомендують при маткових, легеневих, геморойних, кишкових кровотечах. У вигляді сухого екстракту кропива входить до складу препарату «алохол» [5], що використовується при лікуванні гострих і хронічних запалень печінки, жовчних шляхів, при хронічних запорах, при жовчно-кам'яній хворобі. Відвар

рослини знижує вміст цукру в крові. Препарати кропиви застосовують як кровоспинний засіб і як засіб який посилює скорочувальну діяльність матки і підвищує зсідання крові. Препарати кропиви високоефективні при клімактеричних, гемороїдальних і інших кровотечах. Деревій звичайний – волосисто запушена трав'яниста рослина з кореневищем, родини айстрових. Зустрічається часто на території всієї України. У медицині використовують верхівки квітучих рослин в яких міститься ефірна олія, зрідка листки або кошики як кровоспинний засіб, при внутрішніх кровотечах, при хворобах кишково-шлункового тракту, при зовнішніх кровотечах, запальних процесах матки, як протиконвульсивний, апетитний засіб, при порушенні обміну речовин. Ехінацея пурпурова – багаторічна рослина з родини Айстрові. В Україні культивується повсюдно. Також цю рослину можуть саджати як декоративну рослину. Настоянку ехінацеї застосовують для профілактики і лікування грипу та інших ГРВІ, інфекційно-запальні захворювання носоглотки та ротової порожнини, хронічні неспецифічні захворювання органів дихання.

Окрім лікарських рослин, для виготовлення ліків також використовують лікарську сировину тваринного походження. Сировина тваринного походження – цілі тварини, їх частини або продукти життєдіяльності, які дозволені для медичного і харчового застосування відповідними документами, зокрема продукти бджолярства. Використовують: мед - при нервових захворюваннях, у терапії ШКТ, нирок, печінки, нервової та серцево-судинної систем, цукрового діабету, анемії, бронхіальної астми, при застудах, хворобах шкіри; маточне молочко – застосовується у дітей грудного та раннього віку при гіпотрофії та анорексії, а у дорослих при гіпотензії, порушенні харчування, невротичних розладах, порушенні лактації в післяпологовому періоді; прополіс – він має антибактеріальну, противірусну, протигрибкову, протизапальну, в'язучу, протисвербіжну, знеболювальну, гепатозахисну, антитоксичну, сечо- і жовчогінну, імуностимулюючу, відновну дію. Препарати прополісу усувають спазми судин.

Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції

Бджолина отрута – застосовують при бронхіальній астмі, неспецифічних поліартритах, хронічній екземі, захворюваннях нервової системи, ревматизмі, трофічних виразках, мігрени. Інша сировина тваринного походження. Для виготовлення гідролізіну, гемостимуліну, пептону, нативну сироватку, фібринові плівки використовують кров, одержану при забої сільськогосподарських тварин. У виробництві для отримання препарату Пантокрин використовують Панти. Панти – молоді неокостенілі роги оленів, зняті у травні–червні на певній стадії їх бурхливого росту та розвитку. Висушену жовч забійної худоби входить до складу жовчогінного препарату Алохол. Жовчні кислоти є компонентами препаратів Хенофальк, Урсофальк, Урсохол, Холудексан, Урсолізин [3]. П'явка медична – належить до типу кільчастих червів. Лікування п'явками називається гірудотерапією, або бделотерапією. У момент укусу п'явка впорскує в ранку секрет слинних залоз. Секрет, має спазмолітичний ефект, зміцнює стінки судин, сприяє підтриманню фізіологічних параметрів роботи серця, розрідженню крові та поліпшенню мікроциркуляції. Метод використовують при деяких захворюваннях у гінекології, урології, стоматології, в комплексному лікуванні бронхіальної астми і цукрового діабету.

278

Отже, таким чином, можна прослідкувати що означає ліки навколо нас. Без ліків складно уявити наше сучасне життя. На перший погляд бур'ян чи декоративна квітка може виявитись лікарською. Навіть кров рогатої худоби використовують в лікарських засобах. І прикладів достатньо, щоб зрозуміти що навколишнє середовище сповнене різних речовин. Рослини навколо- найбільше диво природи, краса і наше багатство.

Перелік джерел інформації

1. Фармацевтична енциклопедія / За ред. В. П. Черних. 3-тє вид., перероб. і допов. К.: Моріон, 2016. 1952 с.

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції**

2. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник. К.: «Українська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, Український виробничо-комерційний центр «Олімп», 1992. 544 с.
3. Лікарська сировина тваринного походження. URL: https://cnc.nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Pharmacognosy_3-67-77.pdf.
4. Лікарські засоби. ЛЗ, лікувальні препарати, ліки, медикаменти. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8/.
5. Фіточай “Листя Крופиви Дводомної”. URL: <https://shop.phytosvit.com/shop/fitochayi/lystia-kropyvy-dvodomnoji/>.

УДК 61:179.7:34

ПИТАННЯ ЕВТАНАЗІЇ ТА МЕДИЧНОГО ПРАВА

279

Юлія ОЛЬХОВІКОВА, Ольга СКЛАДАННА, Єгор КУЗЬМЕНКО, Ангеліна
АВРАМЕНКО

Медичний фаховий коледж

Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

м. Запоріжжя

Обов'язком медичних працівників є не лише у відновленні здоров'я пацієнта, але й у тому, щоб полегшувати його страждання, сприяти «легкому відходу з життя». Життя людини в світі та Україні визнається найвищою соціальною цінністю, а право на життя є найважливішим серед особистих немайнових прав. Феномен евтаназії (легка, безболісна смерть) в суспільстві існував з давніх часів, але дискусії навколо нього не припиняються досі. Підґрунтям у дослідженні явища евтаназії стали праці: Сократа, Платона,

24 січня 2024 р., м. Запоріжжя